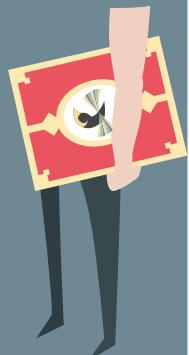
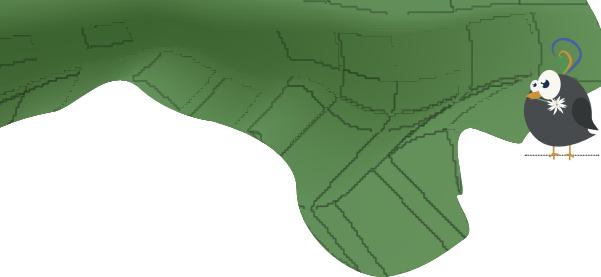

Cristina Enseñat

min

Açò ère cap a darrers d'abriu, quan ja tot verdejaue e se podie contemplar infinitat de colors entre era èrba trenda d'aqueth paisatge primaverau que desvelhaue es sentits a tota sòrta de flaires. Eth nòste protagonista, que reposaue ath dessús dera minina, percebec era aular deth pollèn que lo hec a reviuer. Sense dar-se'n compde uns dits trendi lo treigueren dera flor entà plaçar-lo en ua man carnuda e cauda. Percebec ath viatge uns uelhs blus grani e redoni que lo guardauen encuriosits.

MIN

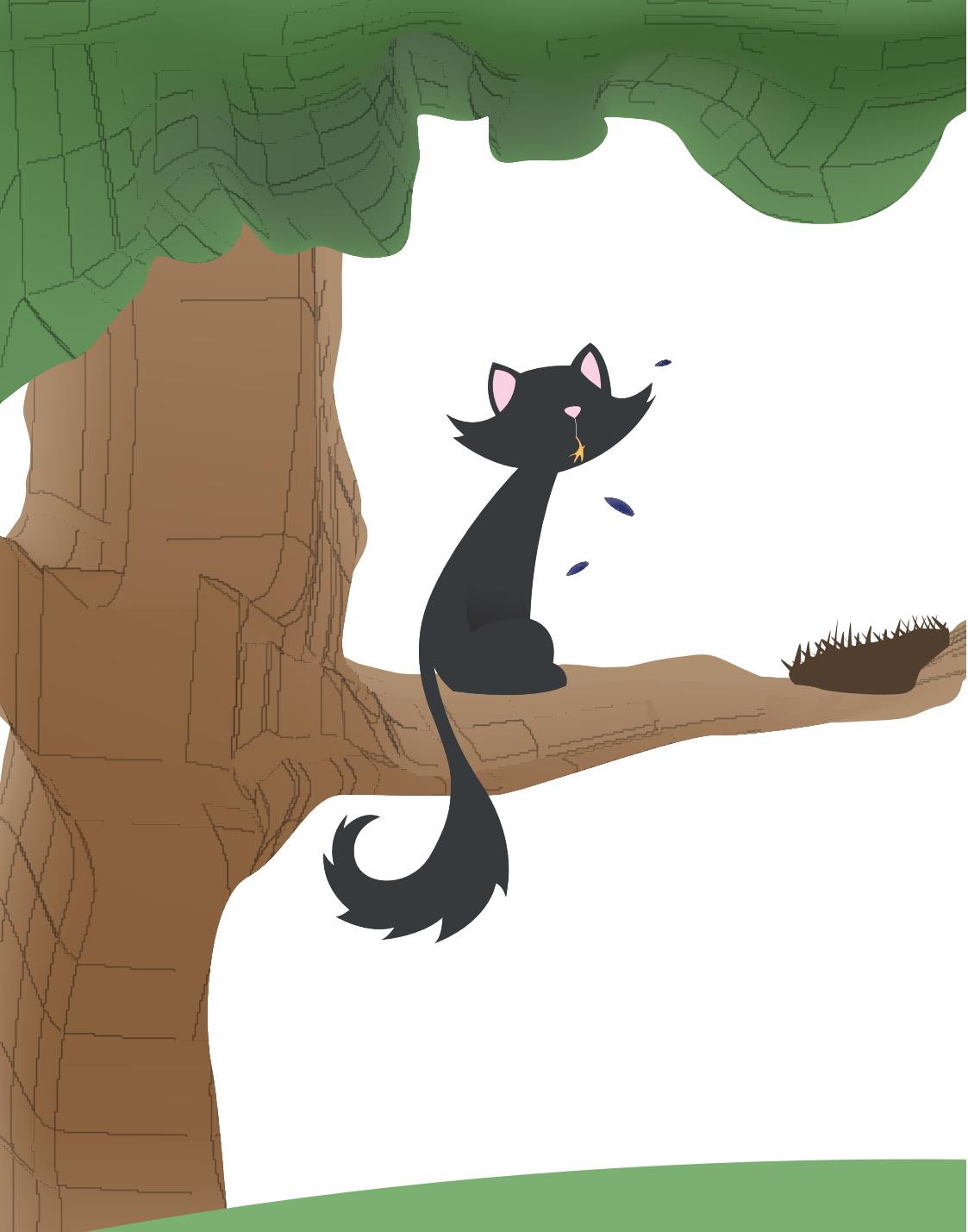
Cristina Enseñat

**Conselh Generau
d'Aran**

Un còp ère, entremiei dera huelharaca deth bosc, se sentien es passi d'un gat-garièr que s'apressaua a pujar per un ceridèr florit a on i auie un nin d'auderons. Silenciós e leugèr pugèc petr tronc marronós e entre es arrames quinhèc eth nidau des petitons que hège poc acabauen de néisher. També quate urpassades n'agarrèc dus des tres que i auie e se les mingèc sense demora. Er aute, desapareishèc en un virament de uelhs e queiguec ath dessús d'ua minina des milers que corbien eth prat que li didien de Plaudères. Era flor l'acuelhec entre es sòns petals blanqu e doci que l'amorassauen e protegien deth gat-garièr, qu'anaue shomant per toti es cornèrs priamor qui encara non ère sadoth. Finaument se deishèc perder entre es espessulièrs de mates que hègen de parabanda també eth prat deth costat, a on se i vedie ath hons, un corriòp de mainatges que hègen ara amagadera.

Sentec era votz deth mainatge que susprenut marmotegèc çò qui'acabaue de descorbir: un auderet miei mort dessús d'ua minina. Fermin, qui'atau se didie eth mainatge e auie ath torn des dotze ans, comencèc a córrer peth camin estret entà portar eth sòn diminut present a Mina, ua gojateta amiga sua, tamb qui des de hège dus ans compartie bones estones. Mina auie ua malautia que non li permetie córrer massa, se cansaué lèu e li auien aconselhat de hèr repos. Era acostumaue a passar força ores escriuient poesies e sustot petites narracions d'istòries imaginatives que li liegie soent a Fermin e les sauvauen com eth sòn mès predat secret.

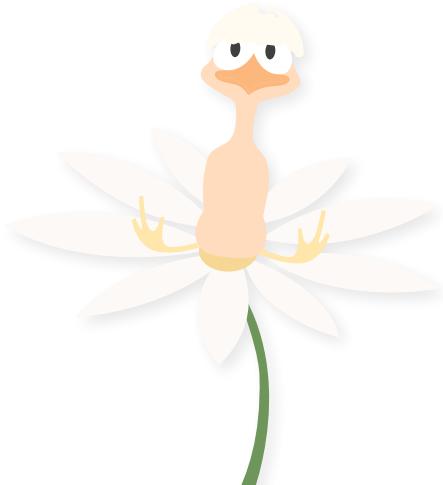

Era auie amigues tanben, mès tostemp s'aveige mès també es mainatges, sustot també Fermín; èren mens complicats e li semblaue que non li exigien tant. Viuie en ua caseta non massa grana, ath finau deth carrèr major deth pòble, entornejada d'un jardin qu'entada era ère eth sòn paradis. Eth sòn pair-sénher hec un cubèrt estrapès entada era pr'amor qu'atau poderie èster dehòra, en aire liure sense auer de patir calor. Tanben li hec un balançader de husta de casse trebalhada, també formes que simulauen ornaments vegetaus e atau, auer un lòc entà posar-se e que non se li hessen tan longues es serades.

Cada dia se i seigue força estones qu'aprofitaue entà liéger libres de mistèri que li shautauen especiaument e conversar amistosament tamb Fermin, en tot degustar eth vrespalh que li premanie sa mair. Ada era çò que li semblaue mès saboròs ère torradetes tamb boder e marmelada de haragues o jordons tamb chicolate nere delit. Aquera oloreta li animaue er esperit e la inspirauetà escriuer. Semblaue qu'era sua imaginacion s'agranie a mesura qu'anaue hènt glopets d'aqueuth gust tant intens e doç.

En moment en qué arribèc corrent eth sòn amic, era ère miei endormiscada. Soniaue guaire li agradarie poder

viatjar. Eth sòn mès gran desir ère Africa, concretament Kenya. Li shautauen força es bèsties sauvatges e era sensacion qu'auie de libertat, cada còp que vedie aqueri documentaus ena television sus aqueth pais. Baishèc tant enventit que Mina s'espantèc pensant que li auie passat quauquarren dolent. Mès ben ath contrari, en veir er auderonh miei ensopit enes sues mans li alegrèc eth dia.

- Que n'és d'escarransit praubet mèn-didec era, en tot prener-lo doçament e meter-se-lo ena man. Amassa decidiren trapar-li un lòc adequat entà que, pòc a pòc, s'anèsse rehènt.
- Cerca naut en humarau ua gàbia entà poder-lo-i méter, Fermín - li demanèc era un shinhau emocionada.

A compdar d'aqueith dia aurien quauquarren mès tà compartir. Eth li condèc com l'auie trapat: “ère tamb es sòns amics Jaime, Loïs e Ruben quan sentec un tapatge estranh entre ues mates d'auerassèrs e i anèc a campar. Li

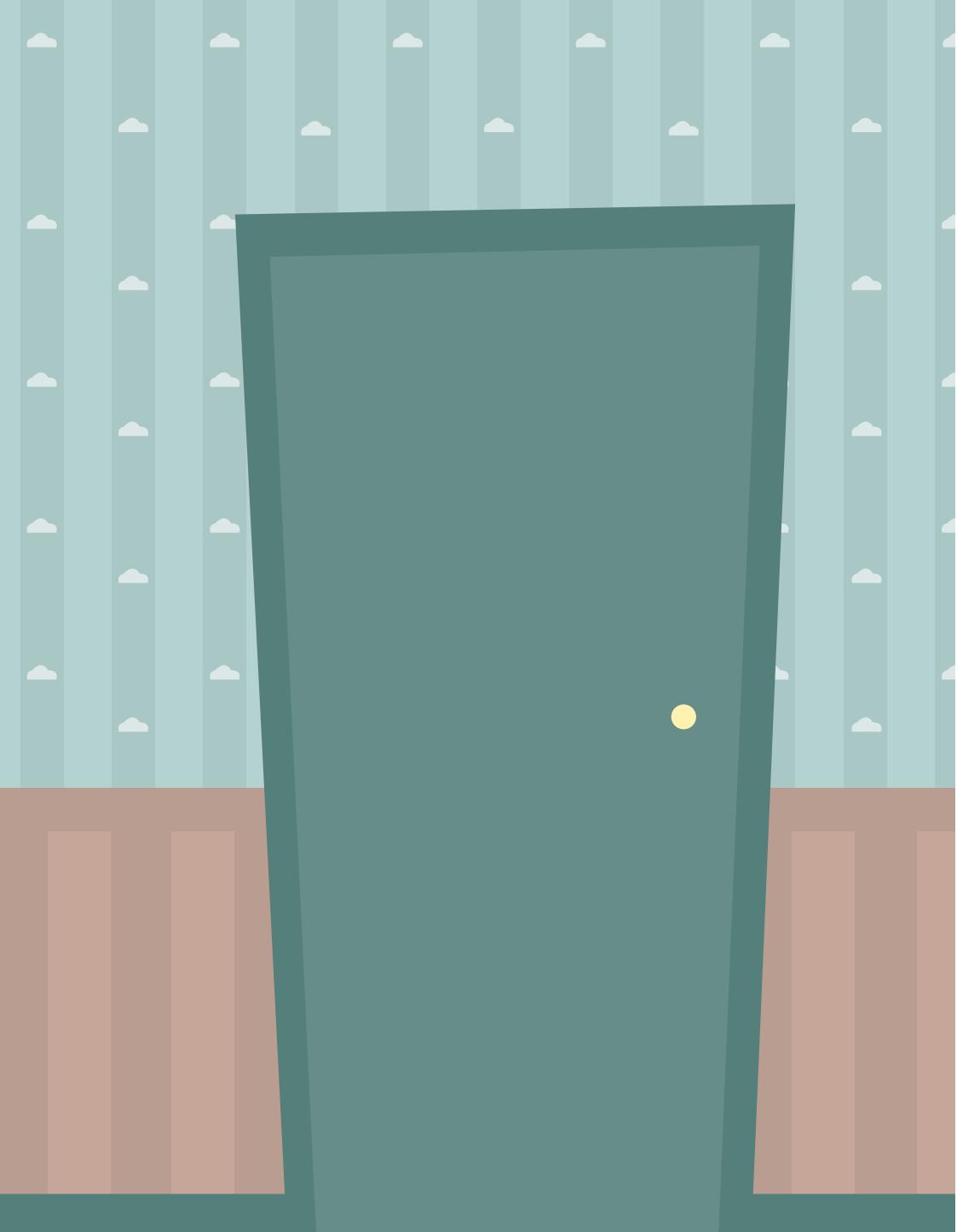
semblaué auer vist beth animau sauvatge que se botjaue per aquiu. Non l'arribèc a veir e s'estramunquèc tamb ua arraïc que gessie de terra e queiguec de bocadents. En lheuar eth cap demorec tot estonat en veir ath praube auderet plaçat en miei dera minina. Non s'ac pensèc ne un instant, correc entà portar-l'ac ada era que sabie que li shautarie fòrça. Non auesse cap estat atau se l'auesse portat tà que lo vedessen es sòns amics, sustot Jaime qu'ère fòrça bastrús e segur que se trufarie de toti dus".

Fermin ath viatge que l'ac condaue tot sense pèrder detalh, sentie era sua preséncia tant apròp, que se metec un shinhau nerviós. En hons sabie que sentie quauquarren per aquera gojateta de uelhs verdosi e achinats. Li chocae fòrça veir com era lo guardaue tota estonada e tamb un arrir ac enlumenaue tot. Poderiem dider que n'ère ben enamorat, mès eth non volie que sabesse tot çò que sentie per era, pr'amor qu'èra segurament sonque lo volie com amic. Que n'ère d'enganhhat! Era demoraue cada dia eth moment de veder-lo, encara que non siguesse massa estona, mès era tanben s'ac sauvaue. Ja n'aien pro en saber que les junkies ua amistat tant especiau.

- Mina, quin nòm te sembla que li poderiem metter ath nòste auderet li demanèc Fermin.
- Cau cercar-ne un de cuert. Què te sembla "Min"? , pr'amor que pòrte letres deth tòn nòm e deth mèn.

Ada era li semblèc plan chocant e atau siguec que lo batieren entà tostemp. Er auderonh, a mesura que passauen es dies, s'anaue engrassint talament que leu se li hec un plumatge tant estorroat e ludent que hège goï veder-lo. Ère de diuèrsi colors toti miei barrejats, se li podien veir dejós dera ala quan la daurie, plumes blanques e d'autes iranjades, tanben bèra ua de verda e de blua que campauen entre d'autes neres e grises ena part finau dera coa. Mina non se cansaué jamès de guardar-lo e li parlotejaue cada dia, enquiath punt d'auer converses cuertes tamb eth; se i entretenguié fòrça. Quan era liegie, eth, de tant en tant, hège un shiulet e aquerò ada era la reconfortaué, se sentie acompanhada e ath viatge li semblaue que tanben auie apròp a Fermin.

Non vos pensetz qu'auie tot eth dia ar auderonh embarrat ena gâbia, non, aquerò jamès, pensèc Mina. Non se li pòt trèir era libertat a cap d'anima. Entada era ère ua qüestion evidenta; lo deisharie gésser tostemp; era pòrta songue l'ac barraue pera net. E çò de mès curiós ère que s'auie acostumat a conviuver tambi e coma podie volastrejar per a on volie, cada ser, eth madeish ja s'anaue a calar laguens deth qu'ère eth sòn larèr. Força viatges auie d'ester atent ara enlairada de beth gat que mès d'un viatge auie sajat d'enchamparlo com aqueth viatge eth gat-garièr. Mès Min non ère un auderet corrent. Pels circostàncies s'auie tornat plan escarrabilhat e non n'i auie cap coma eth. Ara mainada a viatges li semblaue que quan parlaue tambi es sòns fuulets.

Presentie tanben es sues emocions. Quan ère contenta, Min l'acompa-nhaue tamb uns cants melodiosi, aguts e ritmics e quan d'auti viatges se sentie mès trista, eth son deth cant ère mès cuert e tamb ua tonalitat mès grèu. Ja non cau dider com cantaue quan sentie era arribada de Fermin! S'estorrofaue e deishauar anar dus o tres shiulets seguidi entà dar-li era benvenguda. Se li metie en tot córrer ath dessius dera espatla e i reposaua fòrça estones, volastrejant per toti es cornèrs e tanben, de tant en tant li peishigaue suauament era aurelheta a Mina entà hèr-li gratalheues. Ja non èren dus, senon qu'eth formaue part de totes es sues conveàrses, tant des mès banaus coma des mès personaus, ère un de mès.

Mina podie passejar, mès també mesura; sonque podie hér distàncies cuertes e les shautaua a toti dus, anar peth miei deth jardin apercebent eth centeat d'olors tan desparières coma enriquidores que les autrejauen tot aqueth ensembs de flors. Jamès en cuelhien cap senon ère per bera causa imprescindibla, encara qu'à viatges cuelhie ua ròsa e la shomaue enquia deishar-la ben pansida, se deleitaue també aqueth perfum que la ramplie de vida. Entada era, es flors èren era sua alegria e era sua energia. Aquera sason, especialment, li resultaua explosiva. Tot semblaue que reneishie. Cada dia esclataue ua causa naua. Tostemp auie admirat es secrets dera natura. Era vertat ei que cada sason la trapaue polida, mès, era primauera, entada era ère era mielhor.

A Fermin lo coneishec ena escòla. Anauen es dus tara madeisha classa. En un principi non li cridèc bric era atencion. Non ère un mainatge que se distingue per arren en concret. Ère força discret e contràriament ara majoritat des companhhs que sonque pensauen en gesser en pati entà jogar a fotbòl, eth s'estimaue mès jogar as quilhes tamb tres o quatre amics mès. En aquerò ère plan bon, se i predaue en hè'c ben. Auie ua guardada temerosa, coma se non volguesse qu'era gent li prestessè massa atencion. Ère un estudiant regular que sonque treiguie subergessents en airau deth Coneishement deth Miei, sustot en aquerò relacionat tamb era natura e er entorn.

Auie predilecccion per toti e audeths, en especial pes agles e es arrianglos. Les trapaue tant espectaculars que, fòrça viatges, auie pujat ath cap des montanhes tà veder-les quan bèra bèstia s'espatlaue e morie per aquerir malhs tant dreti. Apareishie de patac, un grana volada d'arrianglos que demorauen eth sòn torn entà minjar-se era carronha que sobraue d'aguera praua bèstia des hèta. I anaue accompanhat deth sòn vesin Pau, qui ère pagés e s'ac guardaue de buenh. Ère un panorama esprantoriant.

Eth mestre, un dia, les demanèc de hèr un trabalh amassa. Es dus se guardèren de reuelh, quin remèdi les tocaue, perque eth non admetie ne era mès minima desconsideracion. Eth respècte pes companhs e compagnes ère ua valor fòrça parlada e ben considerada en tutories e pendent tota era rësta deth cors. Acordèren trobar-se en çò d'era, pr'amor que com ja sabetz, era ère delicada e auie de seguir es instruccions dera metgessa que soent la visitaue e la suenhaue.

Eth trabalh ère sus era fauna deth sòn parçan e aquerò dèc lòc a que Mina descurbissee eth mon interior de Fermin, qu'era non podie imaginar, e que des d'alavetz compartirien e arribarie a èster er unenc amic en qui era podie confiar. Ada eth non l'affrentaué bric eth hèt d'anar-la a visitar soent, encara que, mès d'un viatge, es sòns amics lo hègen a temptar també farces que li resultauen complètament indiferentes. Auie trapat quauquarren qu'es auti non auien, era amistat de Mina, e non auie cap d'intencion de perder-la.

Que pòc s'imaginaue, un diuendres peth ser, quan arribèc en casa sua, qu'era vida li anaue a cambiar tant, dempuès de passar ua serada erosa tambè era sua aimada Mina. Es sòns pairs, tambè tota sòrta d'exèplics, li heren a comprender que per motius de travalh se n'aiuen d'anar entà ua ciutat fòrça luenh dera sua estimada Val. A sa papa li aiuen ofertat un lòc plan mès bon, a on aurien uns ingrèssi mès nauti e atau poirie auer era possibilitat d'anar entara universitat. Fermin demorec tant estabornit que non diguec ne paraula e non cluquèc un uelh en tota era net. Non se podie imaginar era sua vida sense era, aquera gojateta que pòc a pòc li auie anat panant eth còr.

Com l'ac diderie, com serie capable, a compdar d'alavetz, de continuar eth sòn camin sabent que ja non la poirie veir soent, ne poirie guardar cada movement deth sòn peu long e castanh que de costum era se retiraue dera cara, en tot plaçar-lo darrèr dera sua aurelha, dera quau i penjaue ua pendengla d'aur també un petit diamant; ne senterie eth sòn arrir cada còp que li condaue es tracasseries que hège amassa també era sua colha d'amics, ne tanpòc aurie ath sòn costat ara persona també qui se sentie mès comprehenut. Non, non nodec clucar de cap manera es uelhs, se li escapèren bères lermes e li costaua a viatges repréner er aire. Eth non se podie presentar devant d'era atau, bera causa auie de hèr, non suportaua era idea de veder-la trista ne engüieishada.

Dissabte pèth maitin s'aparièc ben, crompièc dues ròses vermelhes e li portèc un present que sabie que Mina lo sauvarie entà tostemp. Ère un quadèrn tambi cubèrtes que semblauen de pèth, tambi eth diboish d'un auderet que li rebrembaue a Min, tambi tints verdosi, daurats e lila. Per laguens ère com ua espècie de diari, tambi huelhes blu céu a on era poderie escriuer tot çò que volguesse.

Quan entrèc en casa d'era, sentec a Min com lo reconeishie quan hec dus shiulets e ara pressada se li metec en cap.

Mina demorec estonada en veder-lo. Pòqui viatges vengueie peth maitin e se lo guardèc encuriosida, dempus de hèr-li un arridolet qu'ada eth li toquèc eth còr. Ère nerviòs, non sabie per a on començar. La hec a seir en sòn balançader e en tot agarrar-li era man li condèc tot çò qu'auie en pap. Non se volec sauvar arren, presentie que passarie força temps entà tornar-se a veir, li acabèc expressant es sòns sentiments e s'albracèren tan fort que les mancaue er aire. Li dèc eth present e li prometec que non perderie jamès eth contacte tamb era. Se n'anèc e li hec per auança un punet que li hec a pujar es colors, ath viatge qu'ua lèrma ja li baishauie pera pèth blanca e fina dera cara. Fermin non volie alongar mès aqueth moment e se despedic tanben de Min hènt dus shiulets seguidi e longui, mès aquest viatge non les hec coma de costum. Er auderonh se'n dèc compde e l'anèc a despedir en tot picotejar-li era aurelha com li hège a Mina e tornèc a entrar laguens tamb era.

A compdar d'aqueth dia Mina non tornèc a èster era madeisha. Entre era tristor de non poder veir ath sòn amic e era malautia que la debilitaua cada dia mès, li recomanèren de non tornar tara escòla. I anarie espressament ua mestra ua estona cada dia entà que poguessa seguir eth cors e explicar-li toti es dobles de tot çò que non comprehenie. Sonque era idia d'escriuer cada dia en diari es sòns pensaments e de non abandonar es estudis, la hègen a continuar lutant entà vencer aqueth cansament. Ben, tanben cau díder que Min non s'aluenhaue jamès deth sòn costat e ère era sua mès grana satisfaccion senter-lo cantar pr'amor qu'atau, cada dia, rebrembaue a Fermin.

S'anèren comunicant per letres. Eth sabie qu'ada era li shautaue mès atau que per internet o peth telefòn, ja qu'era sua grana passion ère d'escriuer e era letra li semblaue ua forma de relacionar-se mès intima e romantica. Era vertat ei qu'eth hèt de passar plan estona deuant der ordenador la fatigaue encara mès e non i podie dedicar massa estona.

Superèc eth cors e tamb bones nòtes. Era auie estat tostemp bona estudianta e ère fòrça intelligenta. Mès a principis de junhsèga li agarrèc ua crisi que non li deishèc forces ne entà escriuer, auie ath delà ua sudor estranha e sonque eth dromir la solatjaue. Se passauet ores en lhet escotant es shiulets de Min que l'acompanhaue tostemp e soniaue que bèth dia anarie tà Kenya tamb Fermin. Era sua imaginacion ère immesurabla, daue cabuda a incomprendables istòries que semblaue que les viuie de vertat. A viatges li semblaue que sentie tanben es olors des lòcs qu'era sua fantasia li permetie visitar.

Ère era prumèra setmana d'agost e era sua familha se comencèc a preocupar de vertat. Era malautia non remetie e cada còp ère pitjor. Se passaueth dia estenuda en lhet, practicament non se botjaue e era metgessa ja non sabie què hèr. A viatges semblaue que desvariaue e didie causes incoerentes. Ja non se sentien ne es fiulets de Min, qui ère tan des holat coma era. Escotèc er auderonh ua conversa que lo deishèc còrherit: dilhèu Mina non serie capabla de superar aquera situacion.

Alavetz eth pensèc en dia en què estèc a punt de morir e eth pollèn d'aquera flor lo hec a reviuer. Agarrèc eth vol e sense pensar-s'ac bric, tamb eth sòn bèc anèc a cercar-ne. Ara gojata li premanien a diari ua medicacion qu'era vertat li hège pòc efècte, mès siguec era solucion entà Min. Cada viatge que se l'auie de préner, eth corrie e volastrejaue peth jardin cercant eth pollèn des flors e l'ac anaue a méter laguens deth veire a on ère era medicina. Coma ben sabem aqueth auderet ère especial. Es situacions difíciles tostamps te hèn a madurar e per sòrt ada eth tanben li passèc era madeisha causa.

Dia a dia, tamb era pinçadeta de pollèn que li portau er auderonh, era gojateta comencèc a reviscolar. Ja daurie es uelhs e daue indicis d'ua recuperacion tant excepcionau qu'arrés podie creir tot çò que passau. Non s'ac podien explicar de cap de manèra! Qui s'anaue a imaginar qu'eth nòste protagonista ère er eròi d'aqueth eveniment. Toti pensèren qu'auie estat un miracle e dilhèu s'ac pensam ben, com podie éster tant escarrabilhat aqueth auderonh? Un shinhau de mistèri se i embarre en aquesta istòria.

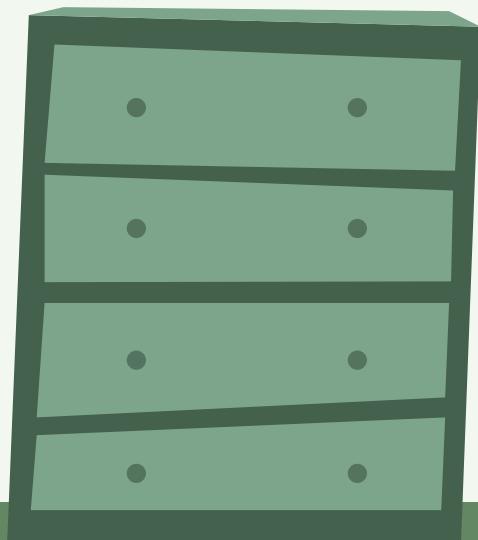
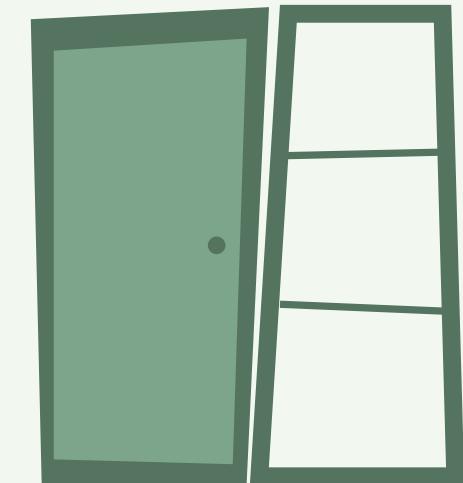
Fermin ère ath dia de tot çò que li passau a Mina. Des de que s'assabentèc deth sòn mau estat, non i auie dia que non parlasse per telefon tamb era familha d'era. Era mair de Mina ère ua hemna fòrça decidida e serena qui enquia alavetz auie anat superant es dificultats tamb coratge, mès aqueri dies auie auut pour de vertat, semblaue que se li escapauen des dits toti es esfòrci que hègen entà recuperar-la. Hège quauqu dies que non prononciaue ne un mot e semblaue que jamès se desvelharie. Quan parlaue tamb Fermin era votz se honie tamb era sua tristesa, ja non sabie qué dider-li. Des der aute costat, eth gojat non se resistie a perder-la e jamès perdec era esperança; auie eth presentiment de que se tornarien a veir. Eth l'ac prometec.

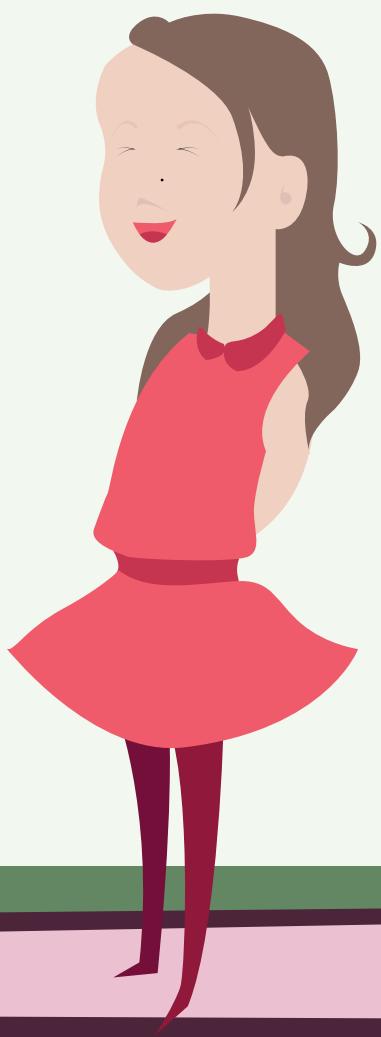

Eth dia qu'era sua hilha tornèc a guardar-la de nau e vedec que s'esforçau en dider ues paraules, se li ramplic eth còr d'ua alegria tant immensa qu'es lermes se li esquitlèren pes gautes sense parar. Dempùs baishèc corrent tà abraçar ath sòn òme, qui en veder-li era cara tanpòc podec evitar emocionar-se e plorar. Era mainada ère eth sòn uelh dret e de ben petitonha l'auie educada fòrça ben entà que siguisse ua persona fòrta e autònoma a despiet dera sua malautia e dera sua doça aparença. Ac auie artenhut. Mina ère ua persona segura d'era madeisha e temarduda, sabie que se se'n gessie d'aquesta, era tornarie a lutar. Atau siguec.

Aqueth dia plan qu'auie era mair ua votz clara e confiada quan li daue era bona noticia a Fermin, qui en sénter aqueres paraules decidic demanar as sòns pairs que pendent ua setmana seguida lo deishèssen anar-la a veir. Finaument accediren e podec èster amassa tamb Mina tota era dimenjada. Min ara òc que fiulaue tot eth dia e non paraue de hèr-li gratalheues ara mainada, li picotejaue es caròles, era man, es pòts, volie cridar era sua atencion entà demostrar qu'èth tanben ère erós deth sòn retorn. Se tornauen a sénter es cançons qui entonaue Mina acompanhades tamb es fiulets der auderet, que tornauen a cumplir era casa de felicitat. Non sabien quina ère era rason cèrta d'aguera reviscolada, mès çò important ère qui'era, a plaseret, s'anaue guarint enquiathe punt d'arténher qui'era malautia amendrisse talament qui'era metgessa non li acabaue de trapar un exèplic tangible.

Eth dia que tornèc a veir a Fermin, era gojateta s'auie apariat entà receber-lo, mès siguec entrar pera pòrta e en sarrar-la tan fòrt, li des heiguec tot eth pientat, ath viatge que li hec a quèir en terra eth laç vermelh que li estacaue eth peu. Era comencèc a arrir, se guarderen enes uelhs e a compdar d'aqueth instant toti dus saberen qu'era rèsta dera sua vida la volien passar amassa. Min arremassèc eth laç e coma se siguesse intencionat lo deishèc dessús d'aqueth quadèrn que li auie regalat eth gojat eth dia que se despedic. Era lo hec a servir de diari e laguens i auie escrites un bon piáler d'istorietes que serien eth frut dera sua creativitat coma escrivana e qu'ans mès tard li serviren entà èster reconeishuda coma un referent important en mon dera literatura.

Aquest viatge era despedida siguec força diferenta. Ne eth temps ne er espaci èren cap d'impediment tada eri. Eth pair de Mina li regalec un I-pad tamb Skype peth quau se vedien diàriament. Era podèc acabar es estudis en tot especializar-se en lingüistica e eth se

decidic pera biologia, qu'ère era sua veritable vocacion. Non perderen eth contacte maugrat que cadun hesse era sua carrerà universitària en dues ciutats diferentes. Ara fin s'arribèren a maridar e aueren un hilh que li meteren de nom Benjamin, mès qu'en rebrembe deth que siguec eth sòn mès fidèu companh pendent un pialèr d'ans, lo cridèren Min.

Siguec un dia de primauera quan Mina, qu'auie détzy-e-sét ans, en gésser tath jardin non vedec a Min enloc. Lo cridèc un pialèr de còps, mès eth non daue senhaus de vida, non se sentien es sòns fiulets enlòc. Era pensèc que dilhèu s'auie calat laguens de beth horat d'aqueri arbes plei de flors rosades, es ceridèrs que sa mair plantèc quan era ère ben petitonha pr'amor que li shautauen sense mesura es cerides. Beth viatge s'auie perduto per aquiu mès aué non ère atau. Lo cerquèc alavetz ja un shinhau intranquila, lo trapèc estenut en terra curiosament dejós d'ua minina que semblaue que l'amorassaue.

Ada era, en sénter era flaira dera flor, sense enténer eth perqué, li semblaç qu'eth còs li reneishie com s'auesse mès vida e, dilhèu non per edart, en lòc de plorar perque Min ja non i ère, l'agarrèc suauament, lo enterrèc dejós deth jardin ath cant d'aquera minina e ua patz immensa l'abracèc.

45

Era intuïc en aqueth moment que Min auie auut a veir quauquarren ena mielhora dera sua malautia. Son causes que non se pòden explicar mès que se presentissen. Quan trobaue mens es sòns fulets se calaue laguens deth bòsc e eth cant des auti audèths li retornaue eth rebrembe deth sòn aimat Min que jamès arribèc a desbrembar. Abans d'enterrar-lo en jardin, li panèc tres plumes, ua de cada color, ua d'iranja, ua de verda e ua de blua. Les sauvec laguens deth sòn quadèrn amassa tamb eth laç vermelh en auor ara amistat e amor que i auie auut entre eri tres.

Aquest conde qu'ei acabat. Serà mentida o serà vertat?

Fin

Proposicions de traball

Proposicions de trabalk

Lèxic

Escriv es paraules deth quadre deuant des definicions correspondentes

• Guinhar	• Urpassades	• Carnuda
• Marmotejar	• Escarrabilhada	• Esclatar • Gratalheues
• Arrianglo	• Carronha	• Espantoriant

- : Sensacion quan te heireguen era pèth.
- : Gésser tamb cèrta impetuositat.
- : Observar pausadament d'amagat.
- : Audèth tamb ales fòrça granes.
- : Prononciar es mots tan precipitadament qu'era darrera sillaba d'un se confon tamb era prumèra dera següenta.
- : Que hè pour
- : Còs d'un animau mort qui ei abandonat e ja se comence a poirir.
- : Persona qui a facilitat entà enténer es causes.
- : Hèt o accion d'agarrar quauquarren violentament.
- : Voluminosa, trendeta.

Comprenença lectora

1. Quaire auderonhs i auie laguens deth nin, naut en ceridèr?

- a) Dus, pr'amor quiun s'escapèc en tot volar
- b) Quate, perque un queiguec dessús d'ua minina
- c) Tres, pr'amor que dus se les mingèc eth gat-garièr
- d) Tres e dus desapareisheren en un virament de uelhs

2. Quin ei eth sinonim dera paraula “**sadoth**”

- a) Content
- b) Hart
- c) Enfadat
- d) Desgustat

3. Qué ei aquerò que hec a reviuer ath nòste protagonista?

- a) Era èrba chucosa d'aqueith paisatge primaverenc
- b) Era infinitat de colors que s'apercebién a darrers d'abriu
- c) Ula sorta de flaires que desvelhauen es sentits
- d) Era aulor deth pollèn dera minina

4. Auie fòrça amigues, Mina?

- a) Òc que n'auie, mès empatizaue mès tamb es mainatges
- b) Non n'auie perque èren complicades e li exigen fòrça
- c) Òc que n'auie perque èren mens complicades qu'es mainatges
- d) Non n'auie cap.

5. Quan prenien es dus chicolate, “era olreta les animaue er esperit”. Era paraula esperit ei un nòm:

- a) Propri
- b) Collectiu
- c) Abstracte
- d) Concret

6. Tamb qui compartic Fermin era trobalha der auderonh?

- a) Tamb toti es sòns amics: Lois, Ruben e Jaime
- b) Tamb Lois e Ruben, primor que Jaime ère fòrça bastrús
- c) Tamb cap des tres amics, sonque tamb Min
- d) Tamb toti es amics e tanben tamb Min

7. Perqué penses que Mina non auie tostemp a Min
embarrat laguens dera gàbia?

- a) Pr'amor qu'ies audéths an d'anar a cercar-se eth minjar en bosc
- b) Pr'amor que se non s'engüejarie massa
- c) Pr'amor que dilhieu ja non cantarie mès
- d) Pr'amor qu'era pense que non se li pòt trèir era libertat a cap d'animaus

8. Quina d'aguestes frases crees que non ei correcta:

- a) Fermin non destacaue ena escola pr'amor qu'ère fòrça discret
- b) Fermin destacaue pr'amor qu'ère fòrça mau estudiant e ac suspenie tot
- c) Fermin s'estimaue mès jogar a quilles tamb es amics qu'ath fotbòl
- d) Fermin treiguie subergessents en Coneishement deth Miei

9. Quina ère era valor mès parlada e ben considerada peth mestre enes tutories?

- a) Trabalhar en grop
- b) Er esforç e dedicacion des estudiants
- c) Èster aubedissents e disciplinats
- d) Eth respecte entre es companhs e companhes

10. "Dempüs de passar ua serada erosa tamb era sua aimada Mina..." Era paraula erosa ei un adjectiu, sabes quina des següentes ei er antonim:

- a) Divertida
- b) Trista
- c) Entretenguda
- d) Animada

11. Mèrca tamb ua crotz tamb vertadèr (v) o faus (f).

	v	f
Fermin non auie cap d'intencion de pèrder era amistat de Mina		
Fermin li prometec que jamès perderie eth contacte tamb era		
Mina auie eth peu cuert e castanh		
A Mina, Fermin li crampèc dues ròses blanques e un present		

12. Qué vò dider en tèxte era expression "li toquèc eth còr", quan li hec un arridolet Mina a Fermin.

- a) Que se metec nerviòs perque ère ben enamorat d'era
- b) Que Fermin hère herit
- c) Que Fermin non ère content de veir ara gojata
- d) Que se metec nerviòs pr'amor qu'ère vergonhós e antipatic

13. Cerca en saussèr de letres eth nom des 7 personatges que gessen en conde.

R	E	L	O	I	S	A	B
L	O	T	F	A	D	W	E
R	U	B	E	N	A	S	N
Y	L	A	R	P	I	R	J
C	A	R	M	I	N	A	A
O	D	J	I	E	I	Ñ	M
A	F	L	N	M	M	D	I
G	I	F	E	R	A	O	N

14. Exemplifica com se guaric Mina. Penses qui ei possible que sigue vertat. Rasoa era tua resposta.

15. Te presentam un fragment deth conde sense accentuar. Met es accents enes paraules que calque segontes es normes d'accentuacion.

Eth dia qu'era su a hilha tornec a guardar-la de nau e vedec que s'esforçau en dider ues paraules, se li ramplic eth cor d'ua alegria tan immensa qu'es lermes se li esquitleren pes gautes sense parar. Dempus baishec corrent a abraçar ath son ome qu'en veder-li era cara tanpoc podec evitar emocionar-se e plorar.

16. Soslinha de color vermell sonque es paraules que porten digrafs e dessepara-les en sillabes.

Guinhar.-

Esclatar.-

Urssades.-

Carnuda.-

Marmotejar.-

Escarrabilhat.-

Gojateta.-

Arrianglo.-

Carronha.-

Espantoriant.-

17. Segontes ditz eth conde, Mina ère entà sa papa "eth sòn uelh dret". Què vò dider aguesta expression?

- a) Que non s'entenien bric
- b) Qui auie predileccion per era e l'auie educada fòrça ben
- c) Que non s'interessaue pera sua educacion
- d) Que quan parlaue tamb era li clucaue eth uelh dret

18. Quan se recuperèc Mina dera malautia, com espressse Min qu'ère eròs deth sòn retorn.

- a) Se metec a fiular tot eth dia, a hèr-li gratalheues e picotejar-li es caròles
- b) Se metec a fiular sense gesser dera gàbia
- c) Comencèc a hèr-li gratalheues
- d) Volastregèc tota era estona ath sòn torn

19. Eth pair de Mina li regalec un I-pad tamb Skype. En quin temps ei escrit eth verb soslinhat?

- a) En futur
- b) En imperfècte
- c) En present
- d) En preterit

20. "Min arremassèc eth laç e coma se siguessa intencionat lo deishèc dessús d'aqueth quadèrn que li auie regalat eth gojat eth dia que se despedic." T'en brembes de com ère era cubèrta deth quadèrn que li auie regalat?

- a) Tamb eth diboish d'ua parpalhòla e tamb tints verdosi, daurats e lila
- b) Tamb eth diboish d'un auderet e tints verdosi, auriòs e blus
- c) Tamb eth diboish d'un auderet e tints vermelhs, daurats e lila
- d) Tamb eth diboish d'un auderet que li rebrembeau a Min, tamb tints verdosi, daurats e lila

21. "Non perderen eth contacte maugrat que cada un hesse era sua carrera universitària en dues ciutats diferentes."

Escriu tamb es tues paraules què t'agradarie èster de gran/a e explica se perquè?

22. En quin lòc enterrèc a Min era gojata?

- a) En jardin ath cant d'un ceridèr
- b) En bosc entre es minines
- c) En jardin ath cant d'ua minina
- d) En bosc ath cant d'un auerassèr

23. D'aquest tèxte s'oslinha en **color blu** toti es nòms, en **verd** es **adjectius** e en **vermelh** es **verbos**.

Abantes d'enterrar-lo en jardin, li panèc tres plumes, ua de cada color, ua d'iranja, ua de verda e ua de blua, les sauvèc laguens deth son quadèrn amassa tamb eth laç vermelh en auror ara amistat e amor que i auie auuit entre es tres.

24. Imagina per un moment que Fermin en lòc de portar-li er auderet a Mina les ac pòrte as sòns amics Lois, Jaime e Ruben. Qué penses quiaurie passat?

Escriu ua istòria tamb un nud e finali different. Met un titol different ara tua istòria e saja d'auer en compde es signes de puntuacion e era coeréncia deth tèxte.

25. Hè un exemplic dera tua opinion sus eth conde.
Explica qué ei ciò que t'a agradat mès e qué ei ciò que tu
cambiaries.

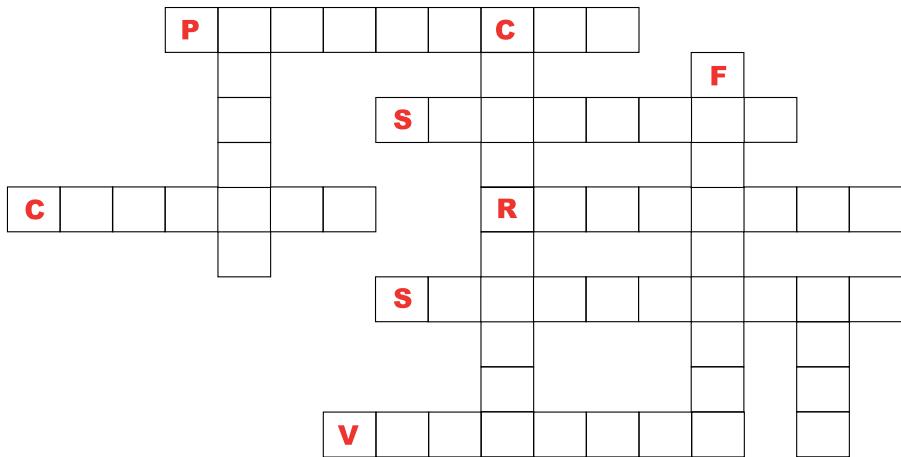
26. Hè era descripcion des protagonistes dera istoria. Per
quin d'eri as sentut mès simpatia. Explica perqué.

27. Qui ei eth narrador o narradora? En sabes quauquarren d'eth o d'era?

28. Hè un diboish deth quadèrn que li regalèc Fermin a
Mina tau coma tu te lo imagines.

29. Entorneja quines valors des que te dam ara seguida remarcaries des personatges deth conde e plaçar-les enes casetons

- Coratge • Paciència • Volontat • Fidelitat • Amistat
- Sinceritat • Respècte • Amor • Simpatia • Comprension

30. Hitz grops en classa e premanitz ua scenificacion deth conde. Se repartissen es papèrs de cada personatge e se premanis ua petita obra teatrau.

31. Hè ua ficha deth conde: Min

Titol	
Autor / a	
illustracion	
Editoriau	
Resumit	
An	

min

